Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 50. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го ЛЮТОГО 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 50. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 21, 1953. VOL. LXI

ПОХМУРА КАРТИНА В МІЖНАРОДНІМ ПОЛОЖЕННІ

ТАКЕ ВРАЖЕННЯ ВИНЕСЛИ КОНҐРЕСМЕНИ З ІНФОРМАЦІЇ В БІЛОМУ ДОМІ

Вашингтон. — Конґресові провідники, серед яких було 11 демократів і 14 республіканців, дістали впродовж 95 мінутового побуту в Білому Домі точні дані про „світову кризу", а вийшовши з зібрання сказали тільки, що „картина була похмура". Під час конференції був приявний президент Айзенгавер, а інформації передавав шеф об'єднаних генеральних штабів ген. Омар Н. Бредлі й директор Центральної Розвідчої Служби Аллан Доллес. Деякі конґресмени виявили, що Брадлі й Доллес говорили про три „гарячі пункти", у яких „все може статися кожної хвилини". Ці пункти, це Корея, Індокитай і Іран. — Крім ген. Бредлі й Доллеса, адміністративний асистент президента Роберт Котлер і бюджетовий директор Джозеф М. Додж накреслили військові й економічні „факти життя", як теж холодні й гарячі воєнні фронти довкруги земного ґльобу. Деякі конґресові провідники зрозуміли, що адміністрація має великі труднощі в обмеженні теперішніх видатків на оборону. — Інші конґресмени, що не хотіли виявити свого імени публічно, кажуть, що Бредлі й Доллес сказали їм, що Росія має 2,500,000 наземних боєвої армії, 20,000 літаків, серед яких велика кількість це турболітаки, а підводна фльота на Далекому Сході складається з 60-70 підводних суден. Більша частина конґресменів, вийшовши з Білого Дому, мали тісно зачинені уста. Коли хто й сказав дещо, то тільки на те, щоб потвердити загрозливе положення. Спікер Палати, Джозеф Мартін, потішав, що „ми якось і це перебудемо". Найгірше турбувала всіх вістка, що федеральні довги дійдуть до 300 більйонів за п'ять років, якщо ми не обмежимо видатків.

Секретар оборони покликав комісію реорганізації

Вашингтон. — Секретар оборони Чарлз Е. Вілсон зорганізував комісію з сьоми осіб для складення впродовж дев'яти тижнів основного пляну з метою приспішення праці в цілій системі оборони. Після нарад з президентом Вілсон проголосив список членів такої комісії, на якої чолі стоятиме Нілсон Рокфеллер, теперішній [illegible] президентської комісії для підшукання метод при реорганізації виконної ділянки федерального уряду. У праці комісії візьме участь теж попередній секретар оборони Роберт А. Ловет, який висловив погляд, що оборонний апарат, яким він давніше заряджував, невистачальний. Нова комісія мала б у першу чергу зайнятися зменшенням кількости збройних сил, як це порекомендувала Громадянська Дорадча Комісія, що передбачує можливість зменшення витрат на п'ять більйонів долярів річно.

Невдала проба ощадности в Конґресі

Вашингтон. — Республіканська кампанія за ощадністю в федеральних витратах потерпіла поразку в самих початках, коли Палата Репрезентнтів відкинула пропозицію зменшення фондів на працю кількох бюр в наступнім скарбовім році. Після цілоденних торгів остаточно ухвалено законопроєкт про додаткові витрати 369 голосами проти 2 і передано його до Сенату для дальшої акції. Ухвалені додаткові витрати охоплюють $925,172,920 в грошах, а крім того уповажнення для департаменту оборони перенести й видати на інші цілі $1,200,000,000 виасиґнуваних уже давніше, одначе ще не зужитих і хвилево непотрібних для оборонних цілей. Серед додаткових видатків находиться сума $24,000,000 на допомогу школам і $10,000,000 на потреби Адміністрації Ветеринарів.

Судова розправа проти розпусників буде прилюдна

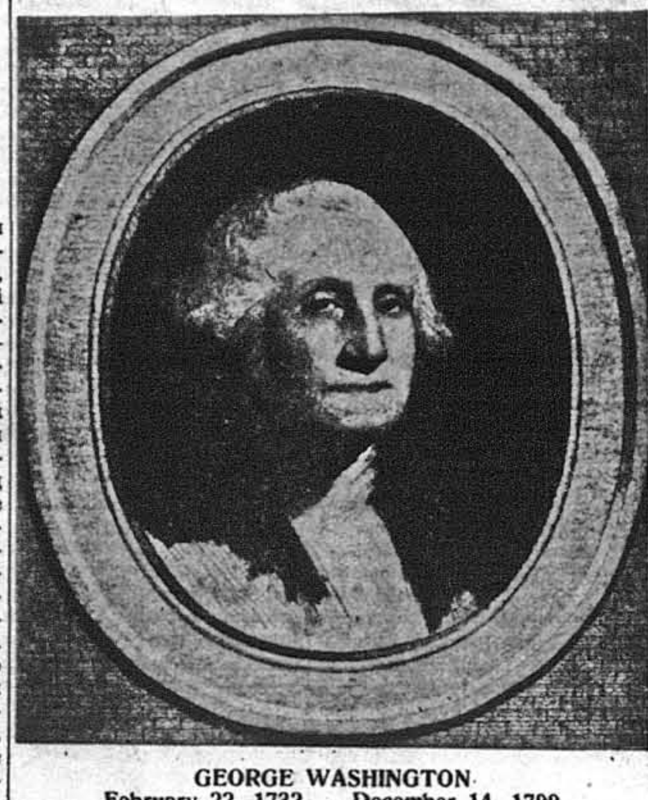
Ню Йорк. — Карний суддя Франсіс Л. Валенті, який веде розправу проти Майка Джелкі, обвинуваченого в розпусті, вирішив відкрити доступ на розправу для преси й загальної публіки, коли буде покінчене свідчення обвинуваченого і почнеться свідчення свідків для його оборони. Це, мабуть, прийде у вівторок наступного тижня. Якщо б прокуратор ще поточного тижня закінчив своє поступування, тоді суд буде відрочений до вівтірка, бо в понеділок припадає день народження Вашинґтона, а це державне свято. На випадок відкриття суду для публіки, вийдуть на яву імена інших осіб, які брали участь в розпусті в товаристві Джелкі.

НОВІ ЛІТАКИ ПЕВНІШІ І НА 80% ДЕШЕВШІ

Вашинґтон. — Товариство Пластичної Промисловости проголосило новий матеріял з пластику, з якого можна буде будувати літаки захоронені від діяння радару і швидші від звуку („суперсонічні"). Крім того, якщо взяти до уваги зменшення фахових сил при будові і дотеперішній коштовний виряд, ціна таких літаків впаде на 80 відсотків. Разом беручи, літак нового пластикового типу викличе революцію в продукції літаків не тільки з уваги на самі витрати, але й на небувалу дотепер ефективність військових бомбардувальників і інших боєвих літаків.

Вільям Е. Брагам, керівний інженер Зеніт Пластик Компанії з Ґарденія, у Каліфорнії, повідомив Наукову Пресову Службу, що деякі частини такого літака вже випробовано, а досвід виявляє, що ці матеріяли є „майже електронічно прозрачні". Керівний інженер твердить, що майже всі радарові филі не пробивають наскрізь пластик, а деякі всякають у матеріял. На ділі жадні филі не доходять до слідчого ока радарового інструменту. Новий матеріял, уживаний в ляборaторіях для проб, є обкладений волокнистим склом і він дає розв'язку на проблеми високої температури для суперсонічних літаків. Висока температура, що повстає під час лету, це дуже важлива проблема. Так, наприклад, літак, що летить зі швидкістю 1,300 миль на годину, витворює гаряч в 300 ступнів Фаренгайта в деяких місцях і тому не кожний матеріял це видержить. Новий матеріял може видержати 500 ступнів температури без утрати на силі.

„БАТЬКО СВОЄЇ КРАЇНИ"

GEORGE WASHINGTON
February 22, 1732 — December 14, 1799

„Голос Америки" не користуватиметься творами лівих авторів

Вашинґтон. — Сенатська Слідча Підкомісія Продовжує допит в справі „Голосу Америки", виявляючи, що, в пересиланні інформацій про життя демократій на Заході, використовувано авторів знаних з своїх лівих переконань. Зокрема виявлено тенденції, неагідні з завданнями „Голосу Америки" в творах Говарда Фаста. Тому керівництво „Голосу Америки" приобіцяло усунути з підручних бібліотек своїх радіовисилень по усьому світі деякі твори цього письменника. Як відомо, в своєму останньому свідченні, цей письменник відмовився відповісти на запит, чи він належав до комуністичних організацій й чи він змагався б в лавах військ ОН в Кореї, коли б був покликаний до війська. Перед Комісією свідчив також Бредлі Коннорс, що займає в „Голосі Америки" високе становище політичного керівника. Коннорс заявив, що він безпосередньо пильнує очищення книгозбірень „Голосу Америки" від творів лівих письменників. Сам Коннорс був в числі спостерігачів початкового переслухання перед телевізією, яке торкалося шпигунства червоного Китаю. Свого часу проти Коннорса було закиди в потуранні інтересам червоних під час переговорів в Нанкіні в 1946 році, коли в американському посольстві в Нанкіні виявилася група виразно ворожа націоналістичному Китаєві й коли багато секретних відомостей дісталося в руки Совєтів. У зв'язку з цими підозріннями, Коннорс заявив перед підкомісією, що чутки ці „цілковито неправдиві" й що він клянеться, що ніколи не був антинаціоналістом чи прихильником комуністів. Серед працівників „Голосу Америки", як виявлено, існує неявна протикомуністична організація, що намагається перешкодити саботажам і комуністичним впливам та співпрацює з чинниками, які поборюють комуністичні впливи в країні.

Слідча судейська лава переслухує поліцаїв, провіряючи брутальність

Ню Йорк. — Шість поліцаїв з західної частини дільниці Мангаттен, які або брали участь в побитті негра-візника на поліційній станиці при Вест 54 вулиці, або були тільки свідками цієї брутальности, дістали призов від спеціяльної федеральної слідчої лави явитися перед нею для допитів. Федеральне слідство започатковано на домагання кількох конґресменів та громадянських і релігійних організацій. Вони вимагають звільнення комісаря поліції Джорджа П. Монагана з його становища за недогляд.

У Сенаті вимагають прочищення нюйорського порту

Вашинґтон. — Сенатська підкомісія готовости порекомендувала, щоб усі федеральні аґенції, що мають „відповідну юрисдикцію й владу" негайно почали старання, щоб матеріяли для збройних сил за морем могли бути висилані через нюйоркський порт без неналежного вмішування посторонніх груп. Рекомендація прийшла в наслідок переведеного слідства над деякими корабельними й пересилковими фірмами в Джерзі Ситі. Ці фірми мали контакт для перевозу матеріялів для побудови військових аеродромів в Північній Африці. Витрати цих фірм виявилися вищими на півтора мільйона, ніж було в контракті. Сенатська підкомісія переконалася, що це сталося в наслідок здирства й хабарництва серед робітників в нюйоркській пристані. З уваги на те, сенатська підкомісія добачує необхідність загальної чистки в пристані Ню Йорк і Джерзі Ситі, звідки перевозять воєнні матеріяли за море.

КОРОТКІ ВІСТІ

● **До Нікараґуа** прибула місія міжнародного банку Реконструкції і Розвитку, щоб вивчити можливості поширення шосейних шляхів країни та електрифікації міста Манаґуа.

● **Рідкі металі** — уран, танталум і колюмбіюм викрито в Канаді на островах Маніту, що разом з попередніми відкриттями, значно підносить значення цієї країни у видобуванні важливих сирівців для сучасної модерної військової промисловості.

● **У Каліфорнії**, біля міста Бравлі, пасажирський потяг наїхав на автобус, в якому їхали мехіканські хліборобські робітники, при чому шість осіб було забитих і дванадцять поранених.

● **Німці та деякі англійці** твердять, що англійський високий комісар у Німеччині, сер Айвон Кіркпатрік не мав права арештувати сімох німецьких прихильників націзму, між ними і д-ра ВернераНоймана.

● **Зах.-німецький уряд** в Бонн домагається, щоб законом заборонити діяння картелів, які спричинюють труднощі вільній німецькій торгівлі та діють на шкоду німецького населення, бо не дозволяють на вільну конкуренцію.

● **У Каліфорнійському місті** Гавтгорн літак зачепився об дім, при чому літун і одна жінка, що спала в той час у домі, були забиті.

У.Н.СОЮЗ ВХОДИТЬ В 60-тий РІК СВОГО ІСНУВАННЯ

З днем 22-го лютого ц. р., власне в „День Батька своєї країни" — Вашинґтона, Український Народний Союз входить в 60-тий рік свого існування, виказуючи — з кінцем січня ц. р. — 68,528 членів, зорґанізованих у 493 відділах в З'єдинених Державах і Канаді та 14,304,074.15 долярів майна. В „Свободі" з 1-го березня 1894-го року подано таку вістку: „Дня 22-го лютого 1894, того самого дня, в якому вся Америка обходила річницю уродин славного Вашинґтона, неустрашимого борця за волю і права, о год. 9-тій зранку зійшлись українські священики, делеґати українських братств та патріоти українці з усіх сторін до української церкви в Шамокін, Пенсилвенія, благати Господа Бога, щоб допоміг щасливо почати так важне діло основання „Українського Народного Союзу". Божественну літургію для призвання помочі св. Духа відправив о. Теофан Обушкевич, український священик з Олифант, під час якої чудесно співав шамоцький український хор під проводом д-ра Володимира Сіменовича, невтомного трудовика для добра американської України. Не одному покотилась з очей сльоза радости на звук проймаючого душу співу. Хто міг сподіватись ще кілька років тому, що українець, який втік від біди, нужди та невольничого гніту, так скоро розвине віками придавлювану силу українського духа? Хто подумав би, що під полатаною сірачиною або свитою криється благородна душа, спроможна до всього доброго, гарного і корисного, якщо вільна від кайданів гніту і рабства . . ." Так описано перебіг зборів та вибір першого головного уряду новоствореної організації, до якого входили: Теодозій Талпаш — голова, Михайло Євчак — заст. голови, о. Іван Констанкевич — секретар, Іван Ґлова — касир. До головної Ради були обрані: Яків Даньковський, Михайло Галкович, Онуфрій Мурдза, Михайло Адзима, Іван Гординшинський, Олексій Шлянта, Семен Федоровський, Юрко Хиляк, Михайло Ослицький і Дмитро Зеновяк, а до Контрольної Комісії: о. Гавриїл Гулович, о. Григорій Грушка (редактор „Свободи"), о. протоєрей Олексій Товт та о. Теофан Обушкевич. „Свобода" стала офіціяльним органом новоствореного Союзу. Ці установчі збори УНСоюзу закінчено вперше відспіваним на американській землі українським національним гимном „Ще не вмерла Україна".

У зв'язку з 60-літтям Українського Народнойго Союзу, яке припадає в наступному, 1954-тому році, плянується закросну на найбільшу скалю акцію ювілейних святкувань по всіх американсько-українських громадах, кульманаційною точкою яких буде ювілейна конвенція УНСоюзу в Ню Йорку, що відбудеться впродовж тижня, що починається 17-го травня, та яка закінчиться величавою культурною імпрезою. Вже тепер ведеться передконвенційна кампанія за здобуття нових членів для УНСоюзу, а 1954-рік буде проголошений ювілейним роком УНСрюзу.

У зв'язку з 60 літнім ювілеєм УНС Редакція „Свободи" вже почала підготовку великої Ювілейної Книги, що має бути надрукована вже до кінця цього року та в якій заплановано зібрати основний матеріял про УНСоюз для доповнення попередніх подібних книг, як теж основні інформації про українців в Америці та у вільних країнах інших континентів.

Совєти будують „порт в'їзду" до Східного Берліну

Берлін. — Східно німецькі комуністи будують „порт в'їзду" до Східного Берліну та в той спосіб приготовляються до ще більшого обмеження комунікації до західних некомуністичних частин німецької столиці. Вдень і вночі тисячі робітників перебудовують залізничну станцію, станції підземної і надземної залізниці та перемінюють їх у кінцеві станції, з широкими плятформами, та з новими залізничими стрічками, щоб поїзди могли повертатися назад, не їдучи безпосередньо до західних частин міста. Станції розбудовують в той спосіб, щоб можна було контролювати тих усіх подорожних, які матимуть дозвіл на в'їзд до Східного Берліну. Досі коло 40,000 працівників по обох боках совєтської лінії мусять їздити на працю через кордон совєтського сектора Берліну. Коли нові совєтські обмеження зачнуть діяти, ніхто не знає, але догадуються, що з днем першого березня. Вже тепер не продають у Східному Берліні поворотних квитків на їзду залізницею. Цей „в'їздовий порт" до Східного Берліну має бути при Фрідріхштрасе, де сходяться всі комунікаційні лінії Берліну.

Англія та Єгипет погодилися в справі Судану

Лондон. — Англія та Єгипет вирівняли те непорозуміння, яке виникло було після підписання англо-єгипетського порозуміння. Непорозуміння було в тому, що англійська парляментарна опозиція домагалася, щоб у тексті дозволу було зазначено, що Судан через три роки зможе бути не тільки самостійною державою або приєднатися до Єгипту, але також зможе належати до англійського комонвелту. Прем'єр Наґіб заявив був, що згідно з підписаним договором ця Тепер обидві сторони погоди- Тепер ободві сторони погодилися на тому, що не будуть згадувати про те, чи Судан міг би бути і членом англійського комонвелту, бо й так усі вірять, що цей спір чисто теоретичний тому, що мало виглядів на те, щоб Судан хотів бути членом англійської спілки народів. Тепер уже ніщо не стоїть на перешкоді, щоб успішно розв'язати другу причину англійсько-єгипетського напруження, а саме відтягнення англійських військ із смуги Суезу.

„Освобождение" – новий часопис поневолених народів СССР

В Новому Ульмі в Німеччині вийшло, з датою 1-го лютого ц. р. перше число двотижневого органу „міжнаціонального революційного-демократичного руху народів СССР". Нова газета видається на доступній усім народам СССР російській мові й, на початку, користується друкарнею „Українських Вістей". Серед авторів, що їх статті вміщені в першому числі, є й росіяни, які співчувають шляхетній ідеї звільнення народів, що їх закріпостила біла і червона Москва. Таким був м. ін. й недавно померлий професор Федоров, що з його думками знайомить читача редакція часопису і який навчав, що лише відречення від імперіялізму буде „моральним очищенням звільненої російської культури від страшного тягару, що викривив її риси". На сторінках часопису порозкидані гасла, що відбивають його прямування, як —„За національне й соціяльне розкріпощення! За національну незалежність тих, що нині пригнічені!" „За звільнення від Російської імперії Сталіна і від Російської імперії якого б не було зразку!" тощо. Українське значення назви часопису: „Визволення".

КОРЕЙСЬКІ СОЮЗНИКИ ОБЕРЕЖНІ ЩОДО НОВОЇ СТРАТЕҐІЇ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Представник З'єдинених Держав та представники в Об'єднаних Націях від 13-ти інших країн, які беруть активну участь в корейській війні проти комуністичної аґресії, відбули вчора в приміщеннях американського представництва окремі наради в справі нових політичних і стратегічних заходів в корейській війні, але більшість з них виявляли здержливість відносно будь-яких нових рішень. Наради відбулися з ініціятиви американської делеґації, — представники якої мало говорили а більше слухали, намагаючись довідатись про становище інших відносно евентуальних нових політичних заходів в корейській справі в Об'єднаних Націях та нової стратеґії в самій Кореї. Хоч самі наради були окутані повною таємницею, проте після них стало відомо, що велика частина учасників тих нарад ставились з всілякими застереженнями щодо загострення політичного і стратегічного курсу в Кореї. Американська делеґація винесла враження, що хоч така пропозиція, як бльокада китайського суходолу могла б здобути кінцеву апробату Генеральної Асамблеї, проте всі ті застереження, які були б висловлені навіть з боку корейських союзників, могли б в результаті бути пропаґандивною програною. Конкретно наради відносились до дальшої тактики корейських союзників на нарадах Генеральної Асамблеї, які мають початися знову в найближчий вівторок. В тому самому часі відбулись теж наради представників азійських і арабських країн, на яких теж підкреслювано, що корейської проблеми не можна трактувати окремо, тільки у зв'язку із загальною світовою політикою, зокрема на тлі загального положення в Азії. У висліді тих інформаційних нарад в дипломатичних колах висловлюються здогади, що Америка на теперішній Сесії Генеральної Асамблеї не виступить з будь-якими новими пропозиціями відносно Кореї, хоч може запропонувати резолюцію, яка в загальному потверджуватиме рішучість відносно переможного закінчення війни, або досягнення „справедливого перемир'я.

Аліянтські літаки знищили ще одну базу на кордоні Манджурії

Токіо. — Одинадцять аліянтських суперфортець типу Б-29 виконали вчора нищівну атаку на комуністичну базу Унґянґ в Північній Кореї, п'ять миль на південь від манджурського кордону на ріці Ялу. База, що мала 360 будинків, склади ґазоліни, танків та іншого воєнного матеріялу, була цілком знищена. В повітряному бою два ворожі літаки збито а один правдоподібно збито, чим збільшено загальні втрати ворожої авіяції впродовж цього місяця до 47 літаків збитих або пошкоджених. На фронті китайські комуністи перервали тишу останніх днів та виконали дві атаки більшими відділами, але в обидвох випадках були відбиті з великими для них втратами.

Китайські націоналісти перестерігають перед торгівлею з червоними

Таїпеї, Формоза. — Національно-китайський уряд видав пересторогу, що всі ті чужі кораблі, які пливуть до зайнятих комуністами китайських портів, можуть бути перехоплені або атаковані національно-китайськими кораблями або літаками. Речник уряду Чан Кай-ші поінформував, що рішення того уряду про „закриті порти", — яке відноситься до десять найбільших портів опанованого комуністами китайського суходолу та яке було проголошене в 1949 і 1950 рр., ніколи не було відкликане й тепер, після того, як національно-китайський уряд на Формозі дістав вільну руку до атаки китайського суходолу, це рішення зобов'язує з тим більшою силою. Рівночасно повідомлено з Бурми, що „забута армія" національно-китайських партизанів, що була виперта комуністами з китайської території, тепер знову почала свою активність, здобувши вже одну прикордонну місцевість та нападаючи на станиці комуністичної поліції і менші ґарнізони комуністичних військ.

Британія плянує в цьому році найбільші видатки на оборону

Лондон. — В своєму бюджеті на рік, що починається 1-го квітня, британський уряд призначив 1,636,000,000 фунтів стерлінґів (4,580,800,000 долярів) на оборону, що становить найбільшу суму на ту ціль в мирному часі в історії країни. В цю суму не включені видатки на атомові досліди. Ці видатки на — 123,000,000 фунтів більші, — ніж в попередньому році, хоч прем'єр Черчил вже раніше заповідав деяке обмеження зброєнь. Збільшення видатків на ті цілі вияснюються збільшенням коштів продукції.

НАТО УХВАЛИЛА НОВІ ФОНДИ НА РОЗБУДОВУ ОБОРОНИ ЕВРОПИ

Париж. — Рада Північного Атлантійського Обороного Пакту, в якій засідають представники 14 держав, ухвалила додаткові 224,000,000 долярів на приспішення поширення оборонних споруд в Західній Европі. Ця ухвала сталася на рішучу вимогу Найвищого Команданта НАТО, ген. Метью Б. Ріджвея, який гостро скритикував був попередню ухвалу Ради НАТО, яка признала була в грудні минулого року на розбудову оборонних баз тільки 224 міл. долярів. Тепер ці видатки виносять 448,000,000 долярів, — отже на 20,000,000 долярів більше, як цього домагався ген. Ріджвей. За ці гроші мають будувати літунські бази, бензинопроводи, шляхи та інсталяції для Головної Квартири команданта військ НАТО. Ці збільшені видатки на оборону країн НАТО вможливила ця обставина, що військові знавці заявили були, що теперішній стан оборони внеможливив би був акцію літунства, коли б негайно наступила совєтська аґресія на Европу. Всі ці воєнні споруди будуватимуться на теренах Західної Німеччини, Франції і Бельгії. Матеріял купуватимуть таки в цих країнах. Ще досі не устійнили, як ці нові видатки поділені будуть на окремі країни, що належать до НАТО. Досі відсотково — найбільше давали ЗДА, Франція та Англія.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered an Second Class mail Mater at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 auhtorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АМЕРИКАНСЬКИЙ САМОСТІЙНИК

Першим в серці американського народу був, є і назавжди ним залишиться — Джордж Вашингтон, перший президент Злучених Держав Америки. Це тому, що під його проводом американський нарід виборов собі повну державну незалежність, а ця знов дала йому змогу самостійно розвинути усі свої сили.

Велич доконаного Вашингтоном діла безсумнівна, як і безсумнівними є його великі заслуги, які признано йому ще за його життя, не зважаючи на гірку чашу, яку йому доводилось випивати, і то навіть перед самою смертю. День народин Вашингтона є тому тут загально-народним святом.

Вашингтон виборов Америці самостійність, а Линколн врятував її цілість. Одно й друге коштувало багато крови. Але Вашингтонові ніхто не закидав проливу крови. Його ім'я стало скоро першим між першими, а день його народин став державним святом, ухваленим Конґресом і шанованим усіма стейтами. Зате Линколнові ще й досі не забули в деяких південних стейтах того, що він рішився на довголітню цивільну війну, щоб не допустити до розбиття країни. Та чим далі також і його особа набирає щораз більшого значення не тільки в самій Америці, але й в цілому світі, зокрема тепер, коли американцям треба боронити великих ідей всесвітньої демократії, а таких ідей було в Линколна багато. Бо як він голосив, що Америка не може бути напіввільного і напівневільного, то те саме заповідав цілому світові, для якого Америка повинна стати добрим прикладом. Одначе Линколн виріс уже на вільній і самостійній американській землі! Хоч як важко йому доводилось пробиватись крізь життя, він добре розумів, що це значить жити на вільній, від нікого незалежній землі. Тому теж він висловився про заслуги Вашингтона чи не найкраще з усіх, хоч як їх багато. Линколн бо охороняв те, що придбали і об'єднали Вашингтон та його наслідники. На полі боїв Линколн рятував соборність, цілість Америки. Але Вашингтон добув на цьому полі незалежність.

Не забуваймо, що за Вашингтона не всі були відразу захоплені „Декларацією Незалежности"! Як би не повна самостійницького запалу брошура англійського еміґранта Томи Пейна „Камон Сенс" і зручне перо Томи Джеферсона, то не було б так легко пішло й з цею „Декларацією", хоч її фрази звучали як „музика ангелів". Вашингтон належав і тут до непохитних. В своїм листі до ген. Ф. Дж. Скайлера, в 1776 році, він гостро критикує „торіїв", себто британських симпатиків, що розбивають спільний фронт. Це в нього мова про таких, що їх тепер в українських відносинах називаємо „федералістами" та які не в силі відірватись від опіки „старшого брата". Вашинґтон, великий земельний власник, аристократ з ранґою британського полковника, може мав найменше до нарікання на британську залежність. Але раз країна рішилась на самостійність, він від цеї ідеї не відступав, не зважаючи на те, яка жде його судьба на випадок прогри. А як знаємо, програвав він довго битву за битвою! Коли ж, як здавалось, вже не було надії на рятунок, бо генерал Гов натискав щораз сильніше, Вашингтон звернувся до решти своїх вояків з ще гострішим словом проти ворога і „тих підлих душ, що надіються на його ласку". З ворогом незалежности своєї країни Вашингтон не знав ніяких компромісів, ні теж з „федералістами", які хотіли заманити його до „мирових пертрактацій", що було, на ділі, звичайним підступом. Все те відбивається у листах Вашингтона з цеї доби і вказує наглядно, яким завзятим та безкомпромісовим самостійником він був, як дуже він вважав, щоб не нарушити нічим того довір'я, яким наділив його американський нарід, віддаючи йому провід революційної армії.

Перший у війні, перший у мирі й перший в серцях своїх земляків! Це так принято тут говорити про першого президента Злучених Держав. Правдиво й справедливо. Таке високе признання дав американський нарід тому, який в час найтяжчих криз не тратив рівноваги духа і віри в перемогу вільної й самостійної Америки.

Правильне становище

В своєму першому посланні до Конґресу про стан Унії на початку цього місяця президент Айзенгавер м. ін. заповів відкликання таємних воєнних договорів з Совєтським Союзом, мотивуючи це тим, що Москва саме вже давно перемінила ці договори в шматок безвартісного паперу, як теж твердженням, що Америка ніколи не погодиться на поневолення будь-якого іншого народу коштом уявних здобутків для себе самої. Негайно після того в американській пресі та в деяких публічних виступах американських представників появились всілякі коментарі на цю тему, заповідаючи м. ін. теж і скасування „поділу Польщі", себто відкликання американського признання теперішнього польсько-українського кордону.

Власне ці коментарі на заяву президента Айзенгавера, а не сама його заява, були викликали помітне затривоження в українських політичних колах з уваги на евентуальне майбутнє становище Америки до нового ладу на Сході Европи після розвалу большевизму. Бо хоч теперішній кордон однаково поневолених Москвою України й Польщі встановлено „секретним договором" в Ялті, проте вже на довго перед цим договором були ж преців акти, встановлені вільною волею українського народу, що з'єднували західно-українські території, загарбані опісля польським насильство за згодою Москви, з велико-українським материком.

В останніх днях появились нові повідомлення, які вияснюють та ставлять в дещо іншому світлі американське становище. Перша інформація, це заява державного секретаря Доллеса на пресовій конференції, що відкликання таємних договорів буде з одного боку „драматичним зареєструванням численних знехтувань тих воєнних порозумінь Совєтським Союзом", а з другого боку „таким самим драстичним зареєструванням бажання і надії американського народу, що поневолені народи повинні бути звільнені". Ні одне, ні друге не відноситься до польсько-українського кордону, а тільки до цілої України і цілої Польщі, однаково поневолених.

Під тим самими кутом має бути й запропонована урядом резолюція в цій справі. Повідомляючи про відповідні заходи в Конґресі, Н. Й. Таймс з 17-го лютого писав, що урядова резолюція „це не буде — як багато республіканців сподівалось — деклярація, яка заперечувала б права росіян залишатись на Курильських островах і в Південному Сахаліні, ані яка уневажнювала б поділ Польщі, що був зроблений в користь Совєтського Союзу. Навпаки, запропонована адміністрацією резолюція стверджуватиме в загальному, що З'єдинені Держави ніколи не погодяться на поневолення будь-якого народу, що наступило в результаті таємних договорів з воєнних часів".

В теперішній ситуації це без сумніву правильне становище. Українці мають в цьому велике завдання переконати і доказати американцям, що коли б після першої світової війни Польща була погодилася з Україною бодай на той кордон, на який під час другої війни погодились союзники з Москвою, тоді, по всяких правдоподібностях, не було б ані другої світової війни, ані теперішньої загрози на третю. Арґументів на це українцям не бракує.

Б. Сивенко

„Вільна рука" Чан Кай-ші

(Проблема війни й миру в Азії)

Манджурія — пляцдарм раніш японської, а нині совєтської імперіялістичної агресії

Минулого разу ми підкреслили особливу ролю Манджурії в сучасній корейській війні і колосальну вагу манджурського терену для такого чи іншого укладу сил у цілій східній Азії. Тому не від речі буде подати тут основні історично-географічні відомості про цю країну.

Історично Манджурія не належить до корінних китайських земель, хоч уже багато століть вона становить складову частину китайської держави і людність її сьогодні — поспіль китайська. Колись же, в далекому минулому, це була земля **манджурів** — войовничого народу монгольської раси, скотарів та звіроловів, що безнастанно нападали на мирну хліборобську людність Китаю, свого південного сусіда. Щоб якось охоронити себе від цих манджурських набігів, китайці побудували були вздовж усього північного і північно-західнього кордону високу і грубу кам'яну огорожу, так званий **Великий китайський мур**, якого руїни збереглися й досі. Проте цей мур не здолав перешкодити манджурам таки підкорити собі кінець-кінцем Китай, посісти в ньому, як завойовники, становище панівної верстви і започаткувати династію китайських царів (богдиханів) манджурського походження.

Але згодом — як це часто буває з переможцями, етнічно й культурно слабшими і нижчими за переможених — манджури цілком розчинилися в китайській людності, перейнявши їх мову, релігію, культуру. І сьогодні в корінному Китаї від манджурів ледве чи є якийсь слід (бо й династії вже нема), а й навіть саму Манджурію колонізували китайці і про колишніх господарів цієї землі промовляє лише сама назва терену.

Нині Манджурія — одна з двох найбільших китайських провінцій (другою великопростірною провінцією є Сінкіянґ — на північному заході, населений мішаною людністю, головно тюркського походження), що займає північно-східню частину китайської державної території, затиснену кліщами совєтських кордонів з трьох сторін: півночі, сходу і заходу. Західня сторона совєтсько-російських кліщів значно подовжилась від початку 20-х років цього століття (коли стараннями Москви остаточно відірвано від Китаю так звану Зовнішню Монголію і створено з неї ніби самостійну Монгольську Народну Республіку — з фактичним пануванням червоної Москви); проте з цього боку Манджурія не цілком відтята і має безпосередній стик із сусідніми китайськими провінціями — Чахаром і Жеґолем. З півдня територія Манджурії обмежена водами Жовтого моря і кордоном з Кореєю, який тягнеться в південно-східньому напрямі, змикаючись на північ від корейського порту Рашін із кордоном совєтським. Отже виходу до Японського моря сучасна Манджурія не має.

Південна сторона манджурської території — область Квантунґ — кінчається на крайньому півдні Ляотунґським (або Ляодунським) півостровом, що поступово звужуючись, глибоко врізується в Жовте море, маючи на самім кінці незамерзаючий порт **Дайрен** (росіяни звуть його ще порт **Дальній**) і воєнно-морську твердиню Порт Артур, устатковану свого часу ще царською Росією, пізніше, в 1905 році здобуту — разом з цілим Ляодунським півостровом — Японією, а 1945 року знову захоплену Москвою. Сьогодні це — першоклясна воєнно-морська база червоної Москви на Жовтому морі.

Територіяльно Манджурія, беручи її в межах передвоєнної держави **Манджукуо**, або **Манджоу-ґо** (маріонетка, створена 1931 року Японією, щоб мати зручний пляцдарм для дальшого підбою Азії), становить майже сьому частину всього Китаю, отже приблизно вдвоє більша за територію сучасної УССР. Але щодо залюдненості, то Манджурія з своїми приблизно 35-ма мільйонами осіб далеко поступається перед південно-східніми провінціями корінного Китаю; хоча, з другого боку, набагато перевищує провінції північно-західнього і західнього Китаю: Сінкіянґ, Сінґай, Сіканґ тощо, які залюднені надзвичайно рідко (приблизно як Аляска або область Скелястих гір американського Заходу).

Клімат Манджурії, за винятком Ляодунського півострова і взагалі смуги над Жовтим морем, різко континентальний, із суворою зимою і гарячим літом. Вологих вітрів нізвідки нема (виняток — той самий Ляотунґ), бо майже з усіх сторін по краях Манджурії підносяться гори: Великий Хінґан, Малий Хінґан, відноги хребта Сіхота-Алін тощо. Тому атмосферичних опадів мало, вологи не досить і це зле відбивається на хліборобстві і взагалі сільському господарстві країни. Якщо ж додати, що більшу частину манджурської поверхні займають гори і безлісні кам'янисті горби (сопки), то лише широка долина Сунґарі, притоки Амура, та ще крайній південь Манджурії становлять терени, сприятливі для сільського господарства. Тут, власне, й скупчена головна маса людности, що розводить риж, гаолян (манджурське просо), бавовну і коноплі, плекає різну городину і садовину (на півдні переважають південні фрукти). В інших частинах країни, з уваги на рельєф поверхні, людність займається примітивним скотарством, звіроловством, а на побережжі, над Жовтим морем, головно рибалить. У прикордонній з Кореєю смузі, вкритій густими лісами, має значення також лісовий промисел.

Із сказаного видно, що для ширшого розвитку сільського господарства, головно хліборобства — в більшій частині Манджурії немає достатніх передумов. Зате надра манджурської землі багаті на поклади залізної руди і кам'яного вугілля, як також деяких інших цінних мінералів. Це, власне, й спричинилось до того, що за короткий порівняльно час — якусь пару-другу десятиліть — Манджурія дуже індустріялізувалась, ставши на сьогодні країною з найвищим промисловим потенціялом на всьому східньо-азійському континенті.

Першим, хто добачив і належно оцінив індустріяльні можливості Манджурії, були японці. Царська Росія, що попередньо розпаношилась була в Манджурії, цих можливостей недоцінила. Для неї Манджурія представлялась лише **транзитним тереном**, що мав скоротити шлях до сколонізованої вже (до речі, переважно поселенцями з України) Усурсько-Приморської области з її головною базою — Владивостоком, місцем постою російської тихоокеанської фльоти. Для цього Росія побудувала так звану Східньокитайську залізницю, що перетинала Манджурію з заходу на схід, удвоє скорочуючи таким чином східній кінець великої транссибірської залізничної маґістралі. (До того часу цей кінець, ідучи територією Сибіру, мусів робити велику дугу, відповідно до конфіґурації російського державного кордону). Крім цього, оскільки на той час Росія вже ступила ногою на побережжі Жовтого моря, посідаючи тут незамерзаючий порт Дайрен і морську фортецю Порт Артур, то вона провела від Східньокитайської залізниці ще залізницю на південь — до обох згаданих портів. Ця залізнича вітка — від Харбіна до Дайрена — дістала назву Південноманджурської залізниці.

Але поза цим царська Росія не подбала створити для себе в Манджурії воєнно-промислову базу, хоч для цього, як ми вже попереду сказали, було тут вдосталь потрібної сировини і енерґетичних ресурсів, ба навіть дешевої робочої сили з місцевої людности. Такий промах чи недбальство царської адміністрації був головною причиною програшу і поразки Росії в російсько-японській війні 1905 року, бо всі боєприпаси і виряд для своєї армії Росія мусіла справаджувати за тисячі кілометрів від терену бойових операцій — аж з-за Уралу, користуючись єдиною транссибірською маґістраллю.

Японські імперіялісти, діставши по виграній війні до своїх рук Ляодунський півостров з обома тут згадуваними портами, діставши контролю над Південноманджурською залізницею і взагалі домінуюче становище в Манджурії, подбали но повторити російської помилки. Вони негайно заходилися розбудувати манджурську промисловість, кладучи особливий наголос на продукцію різного роду зброї. Коли вже японці відчули себе тут достатньо зміцненими, вони інсценізували (1931 р.) державний переворот, цілком відриваючи Манджурію від Китаю і творячи з неї (додавши ще „для округлення" сусідню китайську провінцію Жеґоль і частину Чахару) маріонеткову державу **Манджукуо**, нібито „заприязнену" з Японією. Це дало японцям можливість розпоряджатися вже в цілій Манджурії і ставило екстериторіяльну Східньокитайську залізницю в повну залежність від Японії, так що Совєтська Росія кінець-кінцем мусіла свої співласницькі права на цю залізницю відступити Японії. (Другим співвласником, замість Китаю, став уряд новоствореної Манджукуо — на це тоді Китай дезорганізований комуністами і різними „атаманчиками" з продажних генералів, не мав жадної ради). І тоді ось, спираючись на розбудований „манджурський арсенал", Японія почала свій зухвалий похід на підбій цілого Китаю і була майже досягла цього (вже в Нанкіні замість уряду Чан Кай-ші сидів маріонетковий прояпонський уряд Ванцзінвея). Але тут вибухла II світова війна.

Отже один раз — і то не так давно — втрата Манджурії вже призвела була до руїни і згуби національний Китай. Це варто запам'ятати.

(Закінчення на стор. 3-тій)

Цивілізація — для всіх

Часописи принесли вістку про новий рекорд получення між континентами землі. З Англії до Австралії перелетів ракетний літак за менше, як одну добу. Цей незвичайний рекорд говорить про подивугідні досягнення цивілізації, що особливо розвивається в технічній ділянці.

Розмах винахідливости, спричинений військовими потребами під час останньої війни, пішов також шляхом переборення відлеглости. У цій царині найвизначніший є німецький винахід ракетних стрілен, які, удосконалені переможцями — в ЗДА і СССР, уможливили збудувати понадшвидкісні літаки, які переганяють швидкість звуку і уможливлюють за 22 години долетіти з Англії до Австралії. Переліт тривав всього 22 години і пів хвилини і за цей час двомоторовий ракетний літак „Канберра" пролетів 8,608 миль. 22 години тривав увесь переліт, проте саме перебування літака в повітрі було ще коротше, бо всього 19 годин. Таким чином пересічна швидкість лету сягала 392 милі в годину. Попередній рекорд на цьому ж шляху був встановлений у 1949 році і виносив 45 годин і 35 хвилин. Летівши до Австралії, „Канберра" зупинилася лише три рази. Це літак міг собі дозволити, маючи спеціяльні великої посмности бензинні баки та удосконалений ракетний мотор. Таким чином вистачило для людства три роки, щоб подвоїти швидкість своїх льокомоційних засобів.

Рекорд перелету з Лондону до Дарвина (міста в Австралії, де приземлився літак) не становить виняткового явища, бо цей самий літак „Канберра" вже пролетів був з Лондону до Карачі в Пакістані за 8 годин і 53 хвилини, покривши відлеглість в 3,921 милю.

Якщо людський організм витримає і дальше прискорювання руху, то цілком певно, що незадовго осяги „Канберри" будуть переможені новими винаходами. Зокрема неозорні можливости відкриваються перед людством у зв'язку з намаганнями пристосувати вживання атомової енерґії для порушування моторів.

Якщо це поведеться, то життя людини на землі буде значно влегшене. Відпаде тяжкий і коштовний процес добування і вживання вугілля і нафти, — людина зможе дуже дешево опалити та освітлити своє мешкання і так само дешево порушуватись по землі, а, навіть, як припускають й поза землею.

Радіючи з можливостей технічного поступу людства, не можна одночасно не затурбуватися, чи поступ цей буде вжито на добро людини та чи всі народи людства зможуть користати з цього поступу.

Вражає нас, що багато народів не можуть і мріяти, щоб в своїм побуті запровадити такі, вже сьогодні в інших країнах перестарілі винаходи, як електричність і получені з нею телефон, радіо, телевізію чи хоч би електричну кухонку.

Це торкається не лише т. зв. „примітивних" народів, але й тих народів, що мають всі природні дані і здібності бути в перших лавах культурних країн, але, яких до цього не допускають зовнішні політичні обставини. Особливо це торкається українського, білоруського й інших націй, що їх підкорила червона Росія. По трьох десятках років соціяльних досвідів і технічних „осягів", що про них захлинається не тільки урядова преса СССР, але й преса усіх їхніх поплентачів у світі, громадяни СССР, поза мешканцями Москви, не мають можливости користатись з найзвичайніших на заході цивілізаційних здобутків.

В Україні тепер села потапають у бруді та темряві, а в столиці Києві звичайна родина не може й мріяти про якусь пральну машину чи холодильник, так само, як не може мріяти про окреме, хоч би з двох кімнат і кухні мешкання. У той час, коли з Лондону до Австралії летять за добу, стільки ж часу потребує закріпощений український селянин, щоб на виголоднілій колхозній конячці доволіктися по болоті в районовий центр, віддлеглий від колхозу 20 миль. Вернувшись, холодний і голодний, він не може ані помитись теплою водою, ані поїсти. Тож, позбавлений найнеобхідніших умовин існування людини, наш нарід у себе вдома не уявляє навіть до яких розмірів доходить цивілізаційний поступ Заходу.

Але цивілізаційний цей поступ, мусить бути й поступом культури та людяности і обов'язок Заходу подбати, щоб і поневолені та відсталі народи могли користати з добродійств цивілізації.

Леонид Денисенко (Австралія)

З АВСТРАЛІЙСЬКОГО ЩОДЕННИКА

(5)

Порт Пірі

Тут найбільша в Австралії фабрика перетоплювання мінеральної руди. Перетоплюючи руду, здобувають такі металі, як золото, срібло, мідь, цинк, сталь, залізо тощо. Хмари диму вкривають місто.

Виставка приміщена в довгих бараках Технічної школи. Шкільна молодь разом із учителями з великим зацікавленням слухала мої лекції про Україну. Один учитель історії розповідав мені, що він не мав ніякого уявлення про Україну, що книжки про Україну таких авторів як князь Сергій Оболенський та автор однієї книжки, виданої в Кембріджі, називали українців „бунтарями Росії", які не мають ні своєї мови, ні інтеліґентних людей. Цілий вечір я розмовляв про історію і культуру України з цими вчителями.

Одного вечора прибув на виставку якийсь старший пан з дружиною. Вони підійшли до Білоруського відділу. Цей відділ був також під моїм керівництвом. Чоловік запитав мене: „Що це за країна?" Я відповів. Чоловік сказав, що він лотиш, що довго жив у Росії. Він заперечував існування України і Білорусії. А коли я відійшов на хвилину до українського відділу, що був розташований поруч, то ці типи почали переконувати глядачів, що ніякої України та Білорусії немає, що все це є Росія. Я не встиг підскочити до цих провокаторів, щоб прилюдно викинути їх із залі, як вони самі поспішно зникли.

Пізно ввечорі, коли не було вже глядачів, цей тип знову підійшов до мене і звернувся до мене з такими словами: „Почему вы не хотите говорить по-русски?" Він говорив до мене російською мовою, я відповідав йому українською мовою. Я звернув йому увагу на те, що своєю провокаційною роботою він не може пошкодити нам, бо тепер увесь світ знає про Україну. Він почав заспокоювати мене, що він не совєтський шпіон, що він колишній офіцер армії Колчака. Цей останній його арґумент самооборони я прийняв голосним сміхом.

На другий день керівник виставки сказав мені, що один місцевий лотиш нарікав на мене, що я не хотів говорити з ним російською мовою. Я пояснив керівникові, що цей тип не може бути виразником лотиського народу, що він російський імперіяліст, що справжні лотиші — це найбільші приятелі українців, бо у нас спільна ідея боротьби проти російських окупантів. Це пояснення задовольнило керівника.

Про вищезгаданого провокатора я пізніше довідався, що він не лотиш, а чистокровний росіянин, що його дружина також росіянка. Вони мали спеціяльне завдання провадити пропаґанду проти українського відділу і мали намір скомпромітувати в очах місцевого населення і український відділ і українську національну справу взагалі.

Трапився тут ще один інцидент. В Білоруському відділі я повісив інформаційну летючку з мапою Білорусії. Під час обідньої перерви в залі залишилися два представники: польський і естонський. Коли я повернувся з обіду, то зразу ж зауважив, що брошура з мапою Білорусії зникла. Я поскаржився керівникові. Керівник сказав, що ця справа не варта того, щоб про неї говорити, і, виймавши з кишені другий примірник летючки, наказав мені повісити її замість украденої. Я рішуче не погодився з таким вирішенням справи і вимагав виявлення винуватця зникнення цієї брошури, бо коли злегковажити цю справу, то тоді будуть ще й інші напади з боку поляків на український відділ, а також і на білоруський. Тоді пан Рафтіс, розгнівавшись, запропонував мені йти разом зо мною до польського відділу для вияснення цієї справи. „Пан Денисенко каже, що ви взяли летючку з мапою Білорусії, в що я цілком не вірю", — сказав Рафтіс. „Мене дивує, що ви можете ще сумніватися", — перебив я керівника. Тут поляк, зірвавшись із крісла, підскочив до мене з стиснутими кулаками і несамовито закричав на мене, щоб я негайно вийшов із його відділу. Залишаючи його кімнату, я сказав: „Я вийду, але прийде час, коли ви за це відповісте!" Поляк скажено скочив до мене з бійкою, і лише пан Рафтіс розборонив нас, ставши між нами. Поляк лаявся вуличними словами. Цей інцидент чули й глядачі. Одна австралійка запитала мене: „Хто той пан, що так кричав на вас? Чи він не німець?!"

10 000 миль через пустелі...

Перед нами слалася далека дорога до Перту, столиці західної Австралії. Їдемо поїздом у вагонах першої кляси. Умови подорожі надзвичайно добрі: просторо, затишно, добра їжа, дуже чемна обслуга, є велика залячитальня з книжками, журналами, свіжими газетами, тут же є піяніно, кореспонденційний столик і т. д. У вікна вагону видно широкі безмежні степи пустелі.

... Ось станція. Три-чотиря маленьких хатинки. Чоловіки з довгими бородами і покрученим волоссям на голові. Жінки на плечах в спеціяльних мішечках несуть маленьких дітей. Вони підходять до поїзду, щось скоро говорять своєю мовою, тримаючи в руках бумеранґи та різні примітивні різьби на дереві. Біля них кружляє ціла хмара собак.

Так вони продають свої бумеранґи за два пенси. Банкнотів не приймають, бо не розуміються в них. Ці примітивні напівдикі люди відзначаються своїм добрим, щирим, відкритим характером.

Я дав одному з чорношкірих срібну монету, але не хотів у нього нічого взяти. Цей дідок з довгою білою бородою почав з радощів скакати, та голосно сміятися.

Один із пасажирів, не обізнаний з місцевими звичаями, зробив фотографію чорношкірого в позі кидаючого бумеранґом. Після цього пасажир спокійно пішов до потяга, не давши цьому об'єктові своїх фотографічних експериментів обов'язкового в таких випадках „пені". Розжалений і ображений чорношкірий побіг слідом за білим, гірко плачучи, як мала дитина. Рясні сльози текли струмками по його сумному обличчі. Пасажир зацікавився причиною цього несамовитого плачу. І коли вручив цьому бідакові двошілінґову монету, той цілком заспокоївся.

Ця дика маса людей більше нагадує лікарню душевнохворих. Вони поначіплювали на себе все, що тільки можна було. Ось старий, що начепив на себе якусь стару англійську уніформу. Ось мужчина, одягнений у довгу жіночу сукню, навіть бальову... Але більшість цих людей не мають ніякої одежі.

... Їдемо далі. Наближається страшна піскова пустельна буря... У вагонах уже повно дрібного червоного піску. Буря довший час ішла слідом за нами, гнала наш швидкий потяг...

Перт

Всі національні групи були попереджені про прибуття виставки. І тому на нас уже чекали троє українців: культурно-освітній референт п. Каня, член Управи п. Тамарченко та мистець-скульптор п. Березовський.

Завдяки щирій допомозі цих українців ми змогли добре оформити український відділ.

(Продовження буде).

ДЖОРДЖ ВАШИНҐТОН

В своїй прощальній президентській промові Джордж Вашинґтон звернувся до народу з простими словами, основний зміст яких був: „Будьте об'єднані — будьте американцями". Коли він писав ці слова, люди новонародженої Республіки були справді об'єднані під проводом нового федерального уряду, створеного Конституцією, були американцями перше, а вже в другу чергу — громадянами своїх окремих стейтів. І найдостойнішим з тих перших був, без сумніву, Джордж Вашинґтон.

Ще під час Революційної війни Вашинґтон почав закликати стейти створити „нерозривний союз під єдиним федеральним урядом". Такого союзу не було, коли останні британські війська залишили американську землю. Тринадцять незалежних стейтів були об'єднані в так звану „лігу дружби" на підставу акту Конфедерації. Їх федеральний уряд складався тільки з Конґресу, який не мав права накладати податки, карати тих, хто порушує видані ним закони, або підвищувати асигнування на урядові витрати.

Під час хаосу, що постав після революції, Джордж Вашинґтон був єдиною людиною, якому всі абсолютно довіряли. Всі стейти дивились тільки на нього. Його оселя, Маунт Вернон, стала місцем зустрічі інших великих людей, що шукали шляхів до з'єднання та зміцнення країни. Природньо, Джордж Вашинґтон підтримував ідею скликання конвенції, яка мала виробити Конституцію. Обраний на голову Конвенції, він ужив усього свого авторитету, щоб об'єднати і підпорядкувати всі партизантські проєкти одному, центральному; нарешті, було створено федеральний уряд. Коли створено Конституцію і ратифіковано, у багатьох були сумніви щодо майбутнього країни, але ні в кого не було жадних сумнівів, кому належить бути її первим президентом.

За вісім років свого урядування, як президент країни, він зробив усе, чого від нього сподівались: він добився довір'я до нового уряду від усіх вдома і пошани до нього за кордоном; він зумів створити єдність в самому уряді й зробити його міцним і здібним протистояти внутрішнім непорядкам і політичній боротьбі. Наслідки його праці виявились незабаром, завдяки двом сильним незламним тенденціям, що існували серед американців і становили основні риси американського життя — бажання мати сильний національний уряд, і якнайкращу, найвільнішу демократію. Ці тенденції були якнайкраще репрезентовані двома першими видатними помішниками першого президента — Томосом Джеферсоном, секретарем державним, та Олександром Гамилтоном — його секретарем фінансів.

Джордж Вашинґтон, мав менше віри в звичайну людську людину, ніж Деферсон, але більше, ніж Гамилтон; він тримався золотої середини і тому був авторитетом для всіх, авторитетом такого рівня, якого не міг досягти жодний з дальших президентів.

Американці, святкуючи щороку день народження Вашинґтона, віддають тим самим честь „батькові країни" за його службу як генералові на полі бою, і за його вірну і розумну службу на становищі президента протягом перших критичних років існування нової республіки.

ВИСТУП ГОЛОВИ У.Н.С. ДМИТРА ГАЛИЧИНА В КАНАДІ

В неділю і в понеділок 15 і 16-го лютого відбулась низка нарад та імпрез місцевих відділів У. Н. Союзу в Монтреалі, в яких взяв участь голова цієї організації п. Дмитро Галичин. З нагоди його побуту в Канаді Український Відділ „Голосу Канади" відбув з ним коротке інтерв'ю, передаючи рівночасно в Україну й його коротку промову до українського народу.

В інтерв'ю з „Голосом Канади" п. Галичин м. і. говорив:

Питання: Пане Галичин, Ваш приїзд до Монтреалю, мабуть, пов'язаний із справами Українського Народнього Союзу?

Відповідь: Так, я приїхав сюди, щоб виголосити промову з приводу 59-тих роковин Українського Народнього Союзу та 60-річчя його органу — щоденної газети „Свобода". Український Народній Союз — це братерсько-допомогова організація, яку заснували перші українські іміґранти до З'єдинених Держав, які походили з Лемківщини. Це було 22-го лютого 1894-го року, в день народження п е р ш о г о президента З'єдинених Держав, Джорджа Вашинґтона.

Питання: Ваш приїзд до Монтреалю свідчить про те, що Український Народній Союз поширив свою діяльність і поза межі ЗДА.

Відповідь: Український Народній Союз має своїх членів у провінціях Квебек, Онтаріо, Манітоба, Саскачеван і Альберта. Найбільше членів має Союз в Монтреалі і Торонто. Разом у ЗДА і Канаді УНСоюз має 70 тисяч членів, а їх майно нараховує вже понад 14 мільйонів доларів, з того припадає на канадських членів приблизно один мільйон.

Питання: Чи крім забезпечення, Украінський Народній Союз веде ще й іншу працю?

Відповідь: Український Народній Союз — це не тільки забезпеченева організація, а й загально-громадська установа, яка своєю працею охоплює ще й інші ділянки громадського життя. Український Народній Союз веде зокрема широку культурно-освітню працю, видаючи найбільший український щоденник на еміґрації „Свобода" та книжки українською і англійською мовою, при допомозі яких ми інформуємо ввесь світ про історію, культуру та боротьбу українського народу за здобуття своєї держави. Авторами цих книжок англійською мовою є переважно американці і канадці англійського роду, як наприклад професор Колумбійського Університету Кларенс Меннінґ, визначний журналіст і письменник Вілліям Генрі Чемберлен та канадський учений д-р Канді. Ці книжки знайшли широкий відгомін не тільки у вільному світі, а й поза залізною завісою. Різниця тільки в тому, що вільний світ відгукнувся прихильно, а радянська преса та радіо накинулися брудною лайкою на авторів, зокрема на професора Меннінґа, називаючи його фальсифікатором історії України та аґентом американської розвідки. Це нас не дивує, бо професор Меннінґ правдиво висвітлює минуле і сучасне України.

Питання: Які видання планує Український Народній Союз в майбутньому?

Відповідь: Тепер готуємось до видання енциклопедії Українознавства а н г л ійською мовою, а крім того вже здана до друку книжка: „Україна під совєтами" також англійською мовою.

В своєму зверненні до українського народу, переданому через „Голос Канади", п. Галичин м. і. говорив:

Я мав нагоду бути недавно в Европі, як член місії Українського Конгресового Комітету Америки, організації, що є найвищою політичною репрезентацією українців, яких в Америці є понад півтора мільйона.

Об'їзджаючи поодинокі осередки й скупчення української еміґрації в Німеччині, Франції, Англії, Італії, я промовляв у Римі з італійської державної радіостанції, яка так само як Голос Америки, чи Радіо-Канада, передає програму до народів Радянського Союзу.

Згадавши про ціль місії УКК, а саме про потребу спільного порозуміння та обміну думок між українською іміґрацією в Америці та представниками окремих політичних установ в Европі в справі того, чи існують будьякі можливості й передумови, на підставі яких українці могли б включитись у спільну працю Координаційного Центру Антибольшевицької Боротьби, я підніс у цій промові як радісний, позитивний прояв той самий факт, що всі українці, незалежно від їх політичних переконань чи партійної групової приналежности, згідні в тому, що коли йдеться про волю, незалежність України, то в цьому питанні не може бути жадних компромісів. Вони готові на співпрацю в Координаційному Центрі, але тільки на таких умовах, які відповідали б їхнім національним інтересам, їхнім державницьким аспіраціям. Тим інтересам і тим аспіраціям, що пов'язані з великою датою в історії України, датою 22-го січня 1918 року, датою 4-го Універсалу Української Центральної Ради, який голосив, що „від нині Українська Народня Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною суверенною Державою українського народу". Тим аспіраціям, що пов'язані з датою 22-го січня 1919 року, датою Акту Злуки в якому сказано, що „від нині є тільки одна незалежна Українська Народня Республіка".

Ми знаємо, що дата 22-го січня є і для Вас великою датою, що вона залишилась ще свіжою у Вашій пам'яті, що саме ідеал 22-го січня є дороговказом у Вашій тяжкій боротьбі з московсько-большевицьким наїздником. Ми знаємо про те, бо серед нас тут, на американській землі, є живі свідки, які ще не так давно з Вами жили, працювали, терпіли, але в часи 2-гої світової війни або вже й після неї, були змушені покинути рідні землі, щоб на еміґрації, у вільних країнах продовжувати свою працю для визволення України.

Подавши руку давній іміґрації, вони тепер, нові і давні іміґранти, працюють спільно над тим, щоб помогти Вам у Вашій боротьбі. Ми видаємо книжки, журнали, бюлетені, меморіяли, висилаємо делеґації, влаштовуємо протестаційні віча, маніфестації, щоб розголосити, розповісти правду про Ваше дійсне становище, Ваші терпіння, Вашу боротьбу, Ваші великі жертви, жертви життя і крови, що Ви їх несете. У січні ц. р. ми від імени УКК повели в Америці широку кампанію, щоб обзнайомити американський загал із значенням дати 22-го січня. Наші старання були успішні, бо губернатори таких стейтів, як Іллиной, Огайо, Ню Джерзі, Пенсилванія, М і ш і ґ е н, Коннектикат, Мериленд, Месечюсетс і Висконзин, проголосили 22-го січня Українським Днем в своїх стейтах.

Ці проклямації про Українські Дні, що закликали все населення даних стейтів до вшанування 35-ліття річниці незалежности України, підтверджують тільки те, що світ уже обізнаний з дійсним станом українського народу. Бо, як це заявив у своїй проклямації губернатор стейту Висконзин, — „хоч Українська Народня Республіка впала під насильною окупацією російських комуністів в 1922 році, проте українці продовжують свою боротьбу за волю пасивним спротивом всього народу та активною боротьбою сил свого героїчного підпілля".

Ці проклямації підтверджують також, що справа незалежности України стає вже сьогодні світовою проблемою, яка мусить бути розв'язана.

Ці проклямації дають і велику надію українському народові. Ця надія висловлена найкраще в проклямації губернатора стейту Мериленд, в якій говориться: „Я закликаю громадян українського походження, щоб вони твердо трималися своєї віри і своєї надії, бо Америка не забула і не забуде про гноблені народи світу і про їх боротьбу проти тиранії, що є боротьбою всього людського роду... Бо ті, що вірять, знатимуть, що незалежність не втрачена для Української Республіки. Вона тільки перервана!"

Так, вона тільки перервана, бо 4-тий Універсал з 1918 року живе далі в серцях всього українського народу. Цей Універсал тепер тільки придушений важким чоботом московського деспота. Та прийде час, коли український нарід підніме знову цей великий документ українських вольностей, очистить його від большевицького бруду, брехні, насильства, злочинів, і тоді цей документ стане знову власністю українського народу, власністю вільної, суверенної Української Держави"...

Місцева канадійська преса, зокрема „Ди Газетте" англійською та „Ля Прес" французькою мовою подали довші звідомлення з цих виступів голови УНС.

У КАНАДІ ЗНИЖЕНО НА 11% ОСОБИСТО- ДОХОДОВИЙ ПОДАТОК

Оттава. — Міністер фінансів Доглес К. Абот оприлюднив, що загальне зниження податків охоплює теж знижку на 11% особисто-доходового податку, починаючи від 1 липня 1953 р. Знижка прийшла в наслідок переконання, що канадійська продукція в поточнім році буде вища на 4% від продукції в минулому році.

ВІДГУКИ ДНЯ

БІБЛІОФІЛИ

Була в моїх батьків Шашкевича „Р у с а л к а Дністрова". Стояла собі скромненько в жовтій шафі, зараз біля книжок „Бібліотеки найзнаменитших повістей", що їх видавало старереньке „Діло".

Пам'ятаю як нині — була „Русалка" в чорній обкладинці, в одному розі трохи надпалена (може дідо папіроскою, або бабуня свічкою!), а на пожовклих картках знати було пальці читачів. Але все таки була вона у великій пошані.

— Білий крук! — казав нераз батько. — Кількадесять примірників у цілому світі!!

Мене цей „білий крук" не цікавив, бо я волів тоді „Лиса Микиту", „Абукасимові Капці", оповідання Кащенка і т. п.

Одного дня „Русалка" пропала, а точніше: Одного дня батько побачив, що пропала.

Було тоді рветесу на цілу хату: хто, кому, коли і яким правом!..

Ніхто нікому ніколи, бо ніби яким правом!..

Шукали, додумувались, розпитували, тета Міля святого Антонія Падеского взивала — не помогло, — „Русалка" як у воду впала.

— Нащо комусь такої книжечки?!.. — думав я собі. — А може прочитає і віддасть!?

Не знав я ще тоді, що є на світі люди, бібліофіли такі, що їм рука свербить, коли побачить якогось „білого крука" в... чужій бібліотеці.

Тепер уже знаю, бо нераз мені самому..., але лишім цю справу!..

Я сьогодні не про Старий Край, не про „білі круки", а про Америку і про чорних круків.

Наскільки знаю — між нашими в Америці, бібліофілів не багато. Не тільки бібліофілів, а й бібліотек дуже мало. Все ж таки люди більше читають книжок, як купують, а що в публічних б і б л і о т е к а х хтось українські книжки кудись переніс, чи загалом не відніс, то люди одні в одних позичають.

Воно не було б таке велике лихо, все ж таки один на 50 книжку мусить купити, якби не:

— Позич мені, друже, „Історію Літератури" Єфремова!

— Не можу. Я, бачиш, сам потребую.

— На кілька днів! Мені йде про один розділ...

Позичив.

Минає місяць, два, Ню Йорк — велике місто, раз забув, раз не стрінув під церквою...

Врешті:

— Слухай! Може б ти віддав мені Єфремова!

— Пощо тобі так негайно. Добре, я віддам, але ще позволь мені пару днів.

Знову минає місяць, два, Ню Йорк — велике місто, телефонів по хатах мало, ще за звіжий винахід...

По двох місяцях знову під Святим Юром:

— Слухай, або віддай книжку, або оголошу в „Свободі": „Взиваю такого і такого!.."

— Не будь такий „вострий." Що таке сталося?! — Віддам, не бійся, віддам!

Рівно за да місяці я мав уже книжку вдома. Навіть майже непошкоджену...

Трохи інакше було з „300-літтям Українського Театру" Антоновича.

В цьому випадку я зайшов аж до хати позичальника.

— Вибачте, кажу, я прийшов за книжкою.

— За якою?

— „300-ліття Українського Театру"...

— Театру?!.. Я такої не маю! Питайте в „Сурмі", в „Арці", в „Говерлі"...

— Я ж вам позичив!

— Ви мені?!.. Зараз — зараз... Ах, пригадую собі... Олю! Ти не бачила 300-ліття?

— Якого тристаліття?!

— Така книжка, в зеленій обкладинці! — допомагаю господареві.

— В зеленій... Чекайте, я щось подібного бачила. Джордж! Каман!

Вбіг шестиліток з українськими казками і ножицями. Вичинав собі образки.

— Ти, здається вчора бавився якоюсь книжкою.

— Но!

— То може позавчора?

— Но!

— Ану, Олю, подивися в його кімнаті під комоду! — догадався батько.

І „300-ліття" знайшлося. Щоправда було це вже тільки 200-ліття, бо перших сто років малий Джордж обрізав і „десь заподів".

— Але ви не гризіться! — потішав мене батько. В мене жадна книжка не пропаде. Як тільки знайду, дам вам знати.

Спасибі і зате.

Ішов я з тим „200-літтям" додому і думу думав.

Цікаво, котрі бібліофіли кращі? Чи ті, що комплетували свої бібліотеки білими круками з приходств, чи ті, що не віддають книжок і самі їх не читають?!

Мені здається, що ті перші!..

Галактіон Чіпка.

„Вільна рука" Чан Кай-ші

(Закінчення зі ст. 2)

А тим часом повернемося трохи назад — до діяльности Чан Кай-ші. Цього китайського державного мужа породила китайська революція, що почалась 1911 року ліквідацією влади царів (богдиханів) з їх сонмом придворної мандаринської камарилі, безконтрольністю провінціяльних сатрапів-губернаторів і жахливою експлуатацією та злиднями нижчих верств людности, в першу чергу многомільйонних мас селянства. Прогресивна частина китайської буржуазії, що враз із революційною інтеліґенцією (головно студентством і молодими офіцерами) стала в проводі революції, створивши відомий Гоміндан, не здолала однак опанувати ситуації в такій величезній і під оглядом господарського, к у л ь турного та політичного розвитку нерівній країні як Китай.

І знову таки — найбільш катастрофальне з н а ч е ння для дальшої долі національного Китаю мало те, що революційна армія Гоміндану, з Чан Кай-ші у проводі, почавши свій переможний похід з півдня (від Кантону) на північ, не змогла дійти до крайньої півночі і опанувати Манджурію. Цим самим Манджурія і надалі лишилася кублом, де кувалися японські та московські змови проти національного Китаю, а останній залишався без так потрібної йому манджурської воєнної промисловости. До чого це призвело — ми вже знаємо: уряд Чан Кайші не зміг ні придушити остаточно групи комуністичних партизанів, школених і керованих м о с к о в с ькими аґентами та Москвою озброюваних, ні поставити належний спротив пізнішій японській інвазії.

Перейдімо до ближчих часів. Нема жадного сумніву, що головною спонукою червоної Москви до вступу в бойові операції проти Японії при кінці війни, у вересні 1951 року, був намір відновити панування Росії в Манджурії, втрачене колись царським урядом. То байка, що переможені альянти признали формально Манджурію Китаєві (національному, з урядом Чан Кай-ші, що й був, власне, союзником альянтів у війні). Совєти поклались не на параґрафи чи договірні статті, а на доконані факти, на наявність у Манджурії свого війська. Дальші події показали, що національнокитайський уряд не тільки не дістав до своїх рук Манджурії, а ще через неї (тобто через те, що Манджурія була у фактичному посіданні Совєтів) утратив увесь китайський континент, ставши „островним", формозьким урядом. Коли б не була Манджурія окупована Совєтами, не було б сьогодні червоного Китаю й зовсім інакше виглядали б справи в усій східній Азії. Не було б, очевидно, і сучасної корейської війни з її так дошкульними для Америки втратами.

Чи може тепер волелюбний світ якось направити нинішній безрадісний стан у східній Азії? Вважаємо, що не тільки може, а й повинен. Рішення Айзенгавера щодо Сьомої фльоти — добрий початок. Тепер черга на активізацію Чан Кай-ші — і то саме з орієнтацією на „відсовєтизацію" Манджурії. Однак про це ширше — наступним разом.

GLOBE Theater, B'way at 46 St.

Вступайте в члени УНСоюзу!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Річні Збори Комітету Об'єднаних Організацій

Дня 15. лютого 1953 р. відбулись річні статутові збори Комітету Об'єднаних Організацій, що їх відкрив голова п. Кучма та після привіту присутніх і гостей, уділив слово для привітань відпоручникам обох українських церков: о. др. Побігушки від католицької церкви св. Юра і о. Василя Чикалюка від православної церкви св. Володимира, як також для привіту від УКК, що його склав п. Юліян Ревай.

До Президії одноголосно обрано: на голову п. Юліяна Ревая, на заступників п-ню Голюкову і п. Мик. Комарницького ,на секретарів: п. мґр. Лева Стеткевича та п. Продищука. Після прийняття порядку нарад та обрання комісій приступлено до звітування управи: голови та референтів ,всіх 12, які дали докладний образ цілорічної діяльности Комітету Об'єднаних Організацій. Після звітів наступили запити й дискусія, яка тривала 2 і пів години. Одержано 32 обіжники від УКК, вислано 54 письм до організацій та 858 обіжників, як також 458 повідомлень про ріжні збори. Тепер Комітет об'єднує 69 організацій, .установ та товариств. В зборах брало участь 56 організації, решта зареєстрованих в Комітеті, — помимо повідомлень не явилися.

Каса виказала великі обороти: по стороні приходів було $ 4,577.20; розходів було $4149.07, остача в касі виносить $428.16. Про імпрези звітували дотичні референти, звертаючи при цьому увагу на зовнішнє їх значення. До нової Управи обрано: голова П. Кучма, заступники голови: мгр. Гуглевич, лроф. Паливода, проф. Лисогір, п-ні Пелишок; секретарі: п-ні Бенцаль, англо-мовна, протоколянт — мгр. Захарчук, кореспонденційний Яремчук, організаційний — мгр. Сидір Рицар, імпрезовий — др. Ол. Соколишин, культурно-освітній —др. Ріпецький, реф. інформ. та преси — ред. Зиблікевич, фінансовий реф. — др. Вишиваний, господарчий — п. Стахів, суспільна опіка — п-на Наталія Сас-Яворська, референт молоді — Волтер Бакад; запасні члени управи: Повзанюк, Продищук, Кумуницький, Р. Гриців, Теміш Шевчук, Мик. Василик. Контрольна Комісія: адв. Микола Гаврилко — голова, члени: Бакуменко, Луцький, Мелетич, Комарницький, запасні члени контр. комісії: п-ні Галичинова та пані Ковбаснюк.

На закінчення проф. Паливода відчитав проєкт резолюцій відносно шкідливих для української національно-державно-самостійницької справи дій КЦАБ-у, попираючи деклярацію українських політичних чинників в Европі, які в відомій своїй деклярації з 27. грудня 1952 р. сказали ясно про становище української нації.

Молитвою, відправленою о. В. Чикалюком, закінчено Річні Збори, надаючи широкі повновласти новообраній Управі нормувати всі справи українського життя і громади Ню Йорку, згідно із загальними громадсько-національними потребами, кермуючись при тім великою толеранцією відносно переконань та прагнень поодиноких ідеологічних угрупувань.

О. С.

П. БОГДАН МОРОЗ — МОЛОДИЙ ПІДПРИЄМЕЦЬ

Богдан Мороз

В Ню Йорку, в Брукліні, довелось нам познайомитись з молодим українським підприємцем — п. Богданом Морозом. Гідне відзначення, що п. Мороз прибув до Америки щойно два роки тому, а уже вісім місяців, як поставив своє власне підприємство. Це — невелика фабрика для виробу дитячих та жіночих убрань і плащів.

Працює у п. Мороза 20 робітників. Фабрика забезпечена машинами та іншим технічним приладдям, що коштує біля 10,000 долярів.

Таємниця успіху п. Мороза в тому, що він сам є добрий фаховець, відбувши належну науку ще вдома, в Галичині. Крім того, він добрий та енергійний адміністратор: на фабриці чистота і зразковий порядок.

Майже половина робітників — українці, решта — литовці, німці, італійці. Фабрика п. Мороза працює для гуртівні, звідки одяги розходяться по крамницях.

Мороз — в курсі українського життя і зложив на Народний Фонд 100 дол., а його робітники — навіть і чужинці — окремо пожертвували — 81 дол.

П. Мороз походить із с. Грушки, повіт Станиславів, а свою фабрику має в Брукліні, 1531 Гатес-Евеню.

В. В.

● **У Колюмбії**, в місті Квідо, зарядженням посадника міста, закрито протестантські школи.

● **Націоналістичний Китай** домагається, щоб уряд Встнаму звільнив 35,000 інтернованих націоналістичних китайців та дозволив їм переїхати на кордони Бурми, де оперують китайські націоналісти проти комуністичного Китаю.

● **У Мехіко поліція**, при допомозі війська, розпочала велику облаву на банду розбишаків, що прославилася грабунковим нападами, ограбувавши також кількох туристів з ЗДА.

Надійшла до нас сумна вістка, що 8 вересня 1952 в Україні закінчив своє життя в 51-му році священства

о. МИКОЛА МІЛЯНИЧ

крилошанин і декан Перемиської Дієцезії, уроджений 13 грудня 1877 на Лемківщині.

Священик з покликання, чільний громадський діяч, довголітний кооператор західної Бойківщини, член Ради Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові.

ПОМИНАЛЬНА БОГОСЛУЖБА за спокій Його душі відбудеться в суботу, 28 лютого 1953, о год. 9 ранком в Церкві Непорочного Зачаття в Дітройті.

Просимо про молитви за Його душу.

РОДИНА.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ТАРЗАН, ч. 3015. Шукачі слонової кости.

Тимчасом, Гассім бен Гассан, торговець невільниками, і його компаньйон, Тріґ Нельсон, затрималися, щоб відвідати торговельну станицю купця Дональда Мек Наба над річкою Люкені.

„Кажуть", натякав Гассан, „що ти, МекНабе Саґібе, маєш гарну крамницю із слоновою кістю, чи можемо оглянути ... з метою купити?"

„Від коли ми купуємо слонову кість?", муркотів Нельсон. „Чи я дурень, приятелю Нельсоне?", відповів Гассан. „На що купувати ... Коли ми можемо взяти!"